

ÉLETTÜNK

L. évf. 1. szám (50. Jg. Nr. 1.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2018. január

A CSALÁD JAVA

A fiatalok családra vágnak, ugyanakkor a házastársi szeretet és a családi élet mindennapjaiban vannak olyan helyzetek, amik nehéz döntések elé állítják az embereket és egyenességet követelnek. Ferenc pápa erről beszélt videóüzenetében, amelyet az Amoris laetitia kezdetű apostoli buzdításról szóló III. nemzetközi szimpóziumra küldött. Az összejövetelt Rómában tartották az Olasz Püspöki Konferencia családpsztorációs hivatalának szervezésében a következő témáról: „A szeretet evangéliuma a lelkiismeret és a norma között.”

A férfi és nő közötti szeretet nyilvánvalóan az emberiség legalkotóbb tapasztalatai közé tartozik. A találkozás kultúrájának kovásza, amely gazdagítja a társadalmi kapcsolatok összességét. A család java valóban döntő a világ és az Egyház jövője számára. A házasságból születő család termékeny köteleket hoz létre, amelyek hatékony ellenszerei a terjedő individualizmusnak.

Az otthoni hétköznapokban olykor előfordulnak konkrét gócpontok, amelyeket mindenkinek óvatos lelkiismeretességgel kell kezelnie – mutatott rá a pápa. Fontos, hogy ne hagyjuk magukra a házasságot, a szülőket, hanem álljunk melléjük, hogy alkalmazni tudják az Evangéliumot a valós élethelyzetekben. Másrészt jól tudjuk, hogy a mi feladatunk az, hogy formáljuk az emberek lelkiismeretét, nem pedig az, hogy a helyébe lépünk.

A mai világ féltő, hogy összekeveri a lelkiismeret elsőbbségét – melyet mindig tiszteletben kell tartani – az egyén kizárólagos autonómiájával az emberi kapcsolatokban. Idézve a Pápai Életvédő Akadémiának mondott beszédéből a pápa rámutatott: van, aki egyenesen az ego bálványozásáról beszél, vagyis egy olyan én-kultuszról, amelynek oltárán minden, még a legközelebbi kapcsolatokat is fölládozzuk. Nem veszélytelen ez a perspektíva. Olyan személyt nevel, aki mindig önmagát nézegeti a tükörben, míg a végén képtelen lesz mások felé és a világ felé fordítani a tekintetét. Ennek a magatartásnak az elterjedése súlyos következményekkel jár az emberi kapcsolatokra. Olyan ártalom ez, amelyik megrontja a lelket, összezavarja az elmét és a szívet, hamis illúziókat ébresztve. (...)

A Szentatyá idézte az olasz filozófus és teológus, Romano Guardini gondolatait a lelkiismeret témájáról, aki a vallásos dimenzióban találja meg a valódi jó keresésének útját. A lelkiismeret az ember titkos helye, ahol csak Istennel van – tanítja a II. Vatikáni Zsinat. A keresztényeknek örökösük kell afőlött, hogy ebből a „tabernakulumból” ne hiányozzék az isteni kegyelem, amely megvilágosítja és megerősíti a házastársi szeretetet és a szülői hivatást. Jézus erre az irgalmaság orvosságát ajánlja, amely meggyógyítja a szív keménységét, és helyreállítja a férj és feleség, a szülők és a gyermekek közötti kapcsolatot egészességét – zárta videóüzenetét Ferenc pápa.

(Vatikáni Rádió)

Ward Mária
Ünnepe: január 23.

1585. január 23-án született, amikor I. Erzsébet idejében a katolikusokat elkese-redetten üldözték. (...)

Már korán érezte szerzetesi hivatását. Mivel Angliában minden kolostort felszoltattak, külföldön akarta célját elérni. (...) A huszonegy éves Mária a flandriai Saint-Omer klarissza kolostorába került. (...) Azt remélte, hogy a visszavonult szemlélődésnek és a zsolozsma istendicséretének élhet majd, de a helyét a kolduló nővérek között jelölték ki. Naponta be kellett járnia a környék falvait, gyakran gúnyos beszédek kíséretében és az összeroskadásig kimerülve ételmet gyűjteni a kolostor számára. Nehezítette helyzetét egy térdén támadt gennyes kelevény. Mária mindenben Isten akaratát látta, de csaknem egy év múlva a kolostor általános vizitátora alkalmatlannak találta erre az életmódra. Letette a szerzetesi ruhát, elhagyta a vallon konventet, és egy sugallat hatására ugyanott kolostort akart alapítani a klarissza rend angol tagjai számára, s erre a célra fordította vagyona nagy részét. (...)

Miután így három évet a kontinensen időzött, visszatért a családjához Londonba. A következő hónapokat világi apostolkodással töltötte. (...) Mária csakhamar talált fiatal munkatársakat. Amit azonban tenni tudtak, csekély volt. Szükségesnek látszott, hogy Anglia fiatalágata hit alapjaira oktassák, és meg is erősítsék benne, hogy később képviselhessék majd hazájukban a Katolikus Egyház ügyét.

Mária biztos helyen, a kontinensen telepedett le, első hét társnőjével és nővendégeinek egy csapatával, s Saint-Omerben megalapította első iskoláját. Az oktatás és (járványos időkben) a betegek ápolása mellett az „angolkis-asszonyok” a kor özvegyi ruhájába öltözve apácaéletet éltek, de klauzúra és zsolozsma nélkül. Voltak, akik ezt nehezményezték, mert nem felelt meg az Egyház hagyományának. Ward Máriától azt kívánták, hogy közösségével csatlakozzék valamelyik meglévő női rendhez, és hogy jóváhagyott regula szerint éljen. Ő ezt elutasította, de nem tudta megmagyarázni, hogy valójában mit akar intézetével. (...)

(Folytatás a 2. oldalon)

A HAZA ATLÉTÁJA

Az MKPK külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének 12. körlevele a külföldön élő magyar, illetve magyarul beszélő hívekhez és lelkipásztorokhoz, 2017 karácsonyán

Főtisztelendő Paptestvérek!
Kedves Magyar Testvéreim!

Idei körlevelemben elsősorban az utóbbi években, évtizedekben külföldre vándorolt magyar, illetve magyarul beszélő Testvéreimhez szeretnék szólni. Egy olyan kiemelkedő hazai eseményre szeretnék utalni, amelynek üzenete maradandó, mindig időszerű és hasznos, nemcsak itthon, hanem a külföldi magyar egyházi közösségekben és mindazok körében is, akik hazánktól távol élnek, az idegenben is ragaszkodnak szülőföldjükhöz, őseik szent emlékéhez és kultúrájához, keresztény hitükhöz és édes anyanyelvükhöz.

Az elmúlt esztendőben ünnepi rendezvények sorozatával emlékeztünk Szent László király trónra lépésének 940., szentté avatásának 825. évfordulójára. A Szent László-émlékév során kiváló történészek, tudósok, papok méltatták a nagy lovagkirály keresztény elkötelezettségét és helytállását az Egyházban, a társadalomban, a nemzeti egység megteremtésében és a közép-európai népek szolgálatában. Ha az ünnepi eseményeket figyelemmel kísértük, a felsorolt témákról hallhattunk bőszegesen, és azokat most nem szeretném megismételgetni. Sokkal inkább a külföldi magyarok és Szent László király kapcsolataira szeretnék emlékeztetni, mindenekelőtt az idegen honba kényszerült és ott felnevelkedett László keresztény és magyar helytállására, aki a miénkhez hasonló idegen környezetben, a sokszínű kultúrák, a

befogadó ország nyelvét beszélő népek és a több nemzethez is fűződő családi, rokoni és egyéb kapcsolatai között is a haza atlétája és a keresztény hit bajnoka lett.

Ki ne hallotta volna híret: Szent László Lengyelországban született, idegen földön, akárcsak a legtöbb magyar szülő gyermeke a külföldi tájakon. Apja I. Béla király, Árpád-házi ivadék; anyja Richéza lengyel hercegnő; fiuk László így két nemzet gyermeke, akárcsak sok fiatal az idegenben. Eredetileg még neve sem volt magyar, Ladislavnak szólították, idegen nyelven, mint minket is sokszor a külföldi tájakon. Szent László király első feleségének nevét nem ismerjük, de azt tudjuk, hogy özvegyesre jutva Rheinföldi Rudolf sváb herceg, német ellenkirály leányát, Adelheidot vette feleségül; nem magyar szülők gyermekét, akárcsak sok fiatal, aki nem magyar házastársat választ az idegenben. Családjának tagjai több nemzethez tartoztak, gyermekei révén szoros rokoni kapcsolatban állt a szomszédos uralkodóházakkal, beleértve a két leghatalmasabbat: a görög és német császári dinasztiát is. Külföldön született és családjában is több nyelven beszéltek, de nem ingott meg sem magyarságában, sem keresztény hitében: a „haza atlétája”, népének fénye, a nemzeti keresztény művelődés előharcosa lett Hazánkban, Szent István király magyar és keresztény örökségének következetes ápolója, védelmezője és terjesztője.

(Folytatás a 3. oldalon)

„HOL SZENT PÉTER SÍRBA TÉVE”

A magyar püspökök ad limina látogatása a Vatikánban

2001 és 2008 után 2017-ben ismét ad limina látogatáson vettek részt a Vatikánban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai november 20-tól november 25-ig, hétfőtől szombatig. Tizennyolc főpásztor vasárnap érkezett Rómába. Az MKPK tagjai november 20-án kétórás beszélgetésen vettek részt Ferenc pápával. Ezt megelőzően a Szentatyá megáldotta a 2020-as Budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus keresztjét.

Ferenc pápa november 20-án délelőtt a magánkönyvtárban fogadta a magyar főpásztorokat, akik bemutatották Rómában tanuló papnövendégeiket. A kihallgatás kezdetén Veres András győri püspök, a konferencia elnöke tájékoztatta a Szentatyát a magyar katolikus egyház helyzetéről, majd a Szentatyá kezdeményezésére élénk párbeszéd alakult ki közöttük a magyar és az európai, az egyházi és társadalmi helyzet megítéléséről.

Az audiencia során bemutatták a Szentatyának azt a keresztet, mely a 2020-as budapesti nemzetközi eucharisztikus kongresszus záródokkeresztje lesz. Ferenc pápa megáldotta a keresztet, amely az eljövendő időben országjáró záródoktra indul, hogy ezzel szolgálja a benső lelki készülést.

Délben kezdődött a dikasztériumjárás. Először a Keleti Egyházak Kongregációja fogadta a görögkatolikus főpásztorokat, Kocsis Fülöp hajdudorogi érsek metropolitája, Orosz Atanáz miskolci püspököt és Szocska Ábel nyíregyházi apostoli adminisztrátort; mellettük

Találkozás Ferenc pápával

Erdő Péter bíboros, primás, Ternyák Csaba érsek és Palánki Ferenc püspök tettek látogatást a Keleti Egyházak Kongregációjában. A találkozón jelen volt Mohos Gábor, az MKPK titkára is.

Elsőként Kocsis Fülöp számolt be a magyarországi görögkatolikusok helyzetéről, a 2015-ben létrehozott Görögkatolikus Metropólia és az új egyházmegyék kiépítéséről, működéséről, valamint a római katolikusokkal való együttélés tapasztalatairól.

(Folytatás a 3. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

A keresztény hit védelmezői (10.)

A II. század végén Szent Iréneusz ideális képet rajzolt az Egyházzól, mintha a keresztények minden kérdésben teljesen egyetértettek volna, és nem lett volna semmilyen feszültség az egyes egyházak között. Pedig az Egyház élete csupa harc volt az első századokban. Kezdetben a zsidósággal volt meg az ellentét, majd a pogányokkal. Egy időben folyt a harc az eretnekek ellen. Mikor már nem volt más külső ellenfél, akkor megvívta belső harcait a különböző egyházi felfogások között.

Az első belső vita arról szólt, hogy mikor kell a húsvétot ünnepelni. A kis-ázsiai egyházaknál a húsvét mozgó ünnep volt, egyszerűen együtt ünnepelték az Úr feltámadását a zsidókkal, akik az ő időszámításuk szerint niszán (az első tavaszi hónap) 14-én az Egyiptomból való megszabadulásra emlékeztek. Ebből nem keletkezett különösebb vita addig, míg 160 körül Rómában és Alexandriában át nem tértek egy új szokásra, melynek értelmében a keresztény húsvétot a niszán 14-re következő vasárnapon ünnepelték. Azt a vasárnapot jelölték ki előre húsvét ünnepeként, mely a tavaszi napjegyenlőség utáni teliholdra következett. Ezért van nagyhéten mindig telihold.

Iréneusz nem értett egyet azzal, hogy Viktor pápa az egész Egyházban a római szokást akarta érvényesíteni. Az egységesítés alapját Viktor pápa abban látta, hogy a római gyakorlat Szent Péter és Szent Pál apostolok hagyományának felel meg, melytől ha valaki eltér, nem tekintheti magát kereszténynek. A kis-ázsiai keresztények viszont sértőnek találták az egységesítő törekvéseket, hiszen saját hagyományukat ők is apostoli eredetűnek tekintették, és János apostolra hivatkoztak.

A vita nem volt váratlan. Már Róma közbelépése előtt folyt a vita a húsvét dátumáról a kisázsiai egyházak között. A 170 körül kitört vitában nemcsak a húsvét időpontjáról volt szó, hanem arról is, hogy vajon Jézus tanítványaival elköltött vacsorája húsvéti vacsora volt-e, vagy nem. Ha húsvéti vacsora volt az utolsó vacsora, akkor helyénvaló a húsvét niszán 14-én való ünneplése.

A húsvét dátumának meghatározása, ünneplésének időpontja körül fellángolt vitának teológiai gyökerei is voltak. A kis-ázsiaiak számára húsvét a szenvedés ünnepe volt, míg a rómaiak számára a feltámadás, az anasztaszisz ünnepe. A vita tehát először az ünnep lényegét érintette, azután merült fel az időpont kérdése. Hierapoliszi Apollinárisz írásában olvassuk: „*Vannak, akik tudatlanságból vitatkoznak ezekről a dolgokról. A tudatlanság nem büntetés, hanem oktatást kíván. Azt állítják, hogy 14-én fogvasztotta el az Úr a bárányt a tanítványokkal. A kovásztalanok nagy napján azonban már ő maga szenvedett, és Mátét idézi. Úgy*

látják, hogy az evangéliumok egymásnak ellentmondanak.”

Hierapoliszi Apollinárisz művében két csoportról is szó van. Az elsőbe azok tartoznak, akik tudatlanságból vitatkoznak a kérdéssel, a másodikba azok, akik nagyon is tudatosan vitáznak a húsvét dátumáról. Akik Mátéra hivatkoznak, azok palesztinai tradíciót képviselnek, zsidókeresztények, akiknek fontos a törvény előírásával való megegyezés. A kis-ázsiai egyházakban különböző, eddig területileg korlátozott apostoli tradíciók megkívánták az egyeztetést, felvetették az evangéliumok összhangjának kérdését is.

Hierapoliszi Apollinárisz leszögezi, hogy 14-e a nagy áldozat napja. A János evangélium elbeszélésének megfelelően utal a keresztrefeszített Jézus oldalának megnyitására. A feltámadásról nem beszél, csak a szenvedésről, temetésről. A kis-ázsiaiak valóban a szenvedést ünnepeleik niszán 14-én. Rómában pedig a feltámadást ünnepeleik.

Közben megváltozott a világ, az ortodox egyház szimbóluma a feltámadás lett, a római egyházé meg a keresztrefeszítés. Azért van kereszt minden oltáron.

Viktor pápa nem ért el eredményt kortársainál, később azonban mégis az ő elgondolásai érvényesültek. A húsvétot niszán 14-én ünneplő csoportok csak hosszú századok után haltak ki Kis-Ázsiában.

Viktor pápa idején egy másik vita is folyt Rómában. Ennek eredete onnan származik, hogy a keresztények egy istent vallanak, de Szentháromságról is beszélnek. Ezt a vitát az egyháztörténelem monarchiánus vitaként tartja számon. A monarchiánusok Isten egységének tanát védelmezték. Úgy látták, hogy Jusztinosz néhány állítása ezt veszélyezteti. Az Atya és Fiú közötti egység és különbség szemléltetésére Jusztinosz olyan hasonlatokkal élt, melyek a hellenista zsidóság köreiből sem voltak ismeretlenek. Az egyik ilyen hasonlat szerint a Fiú úgy származik az Atyától, mint a fény a fénytől, kettőjük között csak a gondolkodás tud különbséget tenni.

Jusztinosz szóhasználata, hasonlatai azért váltottak ki nyugtalanságot, mert az eretnekséggel folytatott küzdelemben az volt a döntő kérdés, hogy vajon egy vagy több legfelsőbb princípiumról lehet-e be-

szélni. Ortodox nézet szerint a legfelsőbb princípium a teremtő Istennel volt azonos, aki mellett vele egyenrangú, vele együtt örök másik princípium nem létezhet. Az ortodox nézetet röviden úgy fejezték ki: Egy az Isten. Voltak, kiknek úgy tűnt, hogy Jusztinosz tana két Istent vallott.

Bíráói kétféle módon járhattak el. Vagy azt állíthatták, hogy a világot teremtő Isten megtestesült ugyan Jézusban, de nincs lehetőség az Atya és Fiú közötti megkülönböztetésre. De állíthatták azt is, hogy Jézus ugyanolyan ember volt, mint bárki más, és annyiban múlta felül a többi embert, hogy a Szentlélek különleges módon töltötte el. Az első lehetséges állítás szerint ez a kifejezés 'fiú', nem jelent mást, mint Krisztus emberi természetét, istenségét pedig a benne lakozó Szentlélek jelenti. A második állítás szerint Jézus csak ember volt, azáltal vált Isten Fiává, hogy az Atya megkeresztelésénél örökébe fogadta. A monarchiánusok többsége úgy vélte, hogy ez az utóbbi felfogás egyeztethető össze a legjobban a szinoptikus evangéliumokkal. Már Jusztinosz nyomatékosan kifejtette véleményét, hogy Jézus nem tekinthető csak embernek, hanem Isten és ember volt egyszerre.

Jusztinosz érvei akkor váltak különösen döntővé, amikor a Jézus istenfiúságát annyira hangsúlyozó János evangéliumot a II. században az egész Egyházban kánoni evangéliumnak ismerték el. Élt még az álláspont is, mely szerint az Atya és Fiú csak elnevezésbeli különbséget jelent, lényegében ugyanazon személyes valóság megjelenési formáit jelölik. E felfogás hívei arra a következtetésre jutottak, hogy a keresztben is az Atya szenvedett a Fiú képében. Az Atya, Fiú, Szentlélek eszerint csak külsőséges megjelölések, valóságos tartalom nélkül.

Zefirin (198–217) pápa alatt a vita elmérgesedett. A két párt között foglalt helyet Zefirin pápa földiakónusa, Kallixtus. Ellenfele, Hippolütosz úgy ítélte, hogy Kallixtus két Istent vall. Kényelmetlenné vált a helyzet, amikor 217-ben Kallixtuszt választották meg Róma püspökének. A pápa azt tanította, hogy az Egyház Noé bárkájához hasonló, melyben tiszta és tisztátlan lények együtt vészlik át a vízőzönt. Kallixtus felfogása az volt, hogy az Egyház feladata a bűnbocsánat közvetítése mindenki számára, még olyanok számára is, akik a keresztesség után súlyos bűnöket követtek el. Ez kiváltotta ellenfelének, Hippolütosznak és követőinek felháborodását. Kallixtus hiába próbált meg közvetítőként fellépni a szentháromságtani vitában, álláspontját nem fogadták el, sőt nézetei a további zavarok forrásává váltak.

(Folytatjuk)

Gaál Jenő SVD

IMASZÁNDÉK

Januárra

Hogy az ázsiai országokban a keresztények és más vallási kisebbségek hitüket teljes szabadságban élhessék meg.

Ferenc pápa 2015-ben avatta szentté Vaz József (1651–1711), indiai születésű oratoriánus papot, Sri Lanka (Ceylon) apostolát, a kisebbségben élő ottani katolikus egyház kiváló vezetőjét, aki a hindu vallású lakosoktól és a szizeteket akkoriban uráló kálvinista hollandusoktól sok üldöztetést szenvedett, de mégis felvirágoztatta az ottani katolikus közösségeket. Ferenc pápa az ő szentté avatásakor mondott beszédében mondta a következőket:

„Vaz Szent Józsefet sok okból tekintetjük példaképünknek. Ezek közül három okot szeretnék kiemelni. Először is: Vaz atya példászerű papként élte le életét. Mai gyülekeztünkben jelen van sok pap és szerzetes, akik Vaz atyához hasonlóan Isten és az emberek szolgálatára lettek felszentelve. Arra buzdítalak benneteket, hogy tekintsetek Vaz atyát életetek biztonságos vezérének. Vaz atya azt tanítja nekünk, hogy menjünk a határvidékekre, ismerjessük és szeretjessük meg Jézus Krisztust mindenütt. Vaz atya abban is példa számunkra, hogy türelmesen viselte el a szenvedést az Evangéliumért, engedelmes volt előjáróinak és szeretettel törődött Isten Egyházával. Akárcsak mi, Vaz atya is gyors átalakulások korában élt. Működési területén a katolikusok kisebbségben voltak, gyakran belső ellentétek zavarták a közösség békéjét, és időnként ellenségeskedést, sőt üldöztetést kellett elszenvedniük környezetüktől. És mégis, Vaz atya, minthogy imái révén állandóan egységben volt a keresztrefeszített Krisztussal, mindenki számára Isten irgalmának és kiengesztelő szeretetének élő képmásává lett.

Másodszor, Vaz atya megmutatja nekünk, hogy milyen fontos a béke szolgálatában túllépni a vallási különbségeken. Isten iránti osztatlan szeretete megnyitotta szívét a felebarátai iránti szeretetre. A szükséget szenvedőknek szolgált, bárkik is bárhol is voltak. Példája ma is sarkallja a srí lankai egyházat. Ez az egyház örömmel és nagylelkűen szolgál a társadalom minden tagjának. Nem tesz különbséget az emberek között faji, vallási, törzsi okokból, hanem iskolái, kórházai és egyéb jótékonyági intézményei révén szolgál az egész társadalomnak. Csak egy dolgot kér viszonzásul a társadalomtól: azt, hogy szabadon gyakorolhassa küldetését. A vallásszabadság alapvető emberi jog. Minden embernek szabadnak kell lennie, személyében is, közösségeiben is, az igazság keresésére és vallásos meggyőződésének nyilvános kifejezésére. Ezekben mentes legyen fenyegetésektől és kényszerítésektől. Amint Vaz atya élete mutatja, a hiteles istentisztelet gyümölcse nem hátrányos megkülönböztetés, gyűlölet és erőszakoskodás, hanem mások méltóságának és szabadságának tisztelete, és mindenki javára irányuló szerető elköteleződés.

Végül, harmadszor, Vaz atya a misszionáriusi lelkesedés példáját mutatja nekünk. Elhagyva otthonát, családját, szokott környezetét kényelmét, választott a hívásra, mely idegen földre hívta őt, hogy mindenütt, amerre járt, Krisztust hirdesse. Vaz atya jól tudta, hogy miként kell bemutatni tiszteletteljesen, odaadással, kitartással és alázattal az Evangélium igazságát és szépségét sok különböző vallásban hívó emberek között. Napjainkban is így kell tevékenykedniük Jézus követőinek. Ugyanazzal a lelkesedéssel és bátorsággal kell útrakelnünk, mint Vaz Szent József.

(Folytatás a 4. oldalon)

WARD MÁRIA

(Folytatás az 1. oldalról)

Miközben a tagok száma és munkája is megnövekedett a kontinensen, Mária visszatért Angliába, és Londonban megalapította első házat. Tevékenysége nem maradt sokáig elrejtve. Fejére nagy vérdíjat tűztek ki. Legelkeseredettebb ellensége, a canterbury anglikán érsek azt mondta róla: többet ártott, mint sok pap, és szívesen kicserélte volna hat-hét jezsuitával. Miközben országshatere kutattak utána, tárgyalás végett önként a palotába ment, és amikor hiába várt üldözőire, belevéste nevét az egyik ablakba.

Attól kezdve életének nagy részét a kontinensen töltötte; egyre újabb házakat alapított, és fáradozott az egyházi jóváhagyásért. (...) Mária következetes törekvése, hogy intézetét (Institutum Beatae Mariae Virginis = A Boldogságos Szűz Mária Intézete) közvetlenül a pápának rendelje alá, ellen-

feleket támasztott számára a püspökök között.

A Szentszék elé terjesztette intézetének tervét, római útra is vállalkozott, hogy ügyét maga tárja a pápa és a bíborosok elé; házat nyitott Rómában, hogy mindenki meggyőződhessen ügyének igaz voltáról – mindez mégsem tudta feltartóztatni az intézetre mért megsemmisítő csapást. Voltak már házai Saint-Omerben, Londonban, Liège-ben, Kölnben, Trierben, Rómában, Nápolyban, Perugiában, Münchenben, Bécsben, Pozsonyban; az intézet taglétszáma már százakra emelkedett, amikor VIII. Orbán pápa 1631-ben kiadott bullájával felszította. Magát Máriát mint eretneket egy müncheni klarissza kolostorban őrizték. Halálos betegen elmondhatta: „Sohasem mondtam vagy tettem semmit, sem nagyot, sem kicsit Özsztensége vagy a szent Egyház tekintélye ellen”. Inkább lemondott volna a haldoklók szentségéről, mint hogy a visszavonás látszatába keveredjen. Visszanyerte egészségét, és három hónap múlva elengedték a fog-

ságból. Életműve darabokban hevert, házait feloszlatták, a nővéreket hazaküldték. Mária azonban töretlen erővel indult el harmadik római útjára, és a pápa lába elé vetette magát, aki megengedte, hogy néhány társnőjével együtt az ő különleges felügyelete és oltalma alatt megnyisson egy házat, és lányok nevelésével foglalkozzék. Müncheni házat is visszaállíthatta. (...)

Mária azonban arra érezte magát hivatottnak, hogy visszatérjen hazájába. Anglia megtérítésének szentelte élete utolsó éveit Londonban és Yorkban. 1645. január 30-án halt meg.

Alapításának jóváhagyását nem érte meg. 1703-ban a szabályzata jóváhagyást nyert ugyan, de 1749-ben XIV. Benedek pápa megtiltotta, hogy rendalapítóként tiszteljék. Ezt a tilalmat 1908-ban X. Piusz feloldotta, miután az angolkissasszonyok rendjét már 1877-ben jóváhagyták. 1978-ban kapta meg a rend a Szent Ignác-i konstitúciók használatának jogát. (...)

(Szentek élete)

A HAZA ATLÉTÁJA

(Folytatás az 1. oldalról)

Felidéztem a nagy király életpéldáját, mert üzenete a külföldön élő „fiatal és új nemzedék” számára különösképpen is időszerű, hasznos, iránymutató, sok tekintetben vonzó és követendő lehet. Miért ne lehetnénk mi is, hozzá hasonlóan, tiszták, hősök, szentek, jó magyarok és jó keresztények? Miért ne lehetnénk Szent László hűséges katonái, vagy éppen társai az életszentségben? A megemlékezéseket azért tartjuk, mert azok a mának is üzennek. Olyan maradó értékekre emlékeztetnek, amelyeket ma is megbecsülünk, tisztelünk, magunkévá teszünk, és amelyeknek mindig hasznát vesszük. A mi ünnepi megemlékezéseink is csak akkor teremnek méltó gyümölcsöt számunkra, ha az örömteli és büszke nemzeti tisztelgés mellett, még azok üzenete is visszhangra és elfogadásra talál bennünk. Még konkrétan: ha megbecsüljük és magunkévá tesszük Szent László király keresztény tanúságát, saját életünkben is összekapcsoljuk a magyar ügyet az Isten ügyével, úgy, amint ezt ő is tette földi életében. Különben csak szeszélyesen válogatunk életpéldája értékei között és elfeledjük, hogy őseink keresztény öröksége nélkül külföldi magarságunk egyszerűen hiányos, sánta és bicegő. A szent tisztelete azt jelenti, hogy követjük életszentségét, hozzá hasonlóan igazi, szép, jellemes keresztény életet élünk.

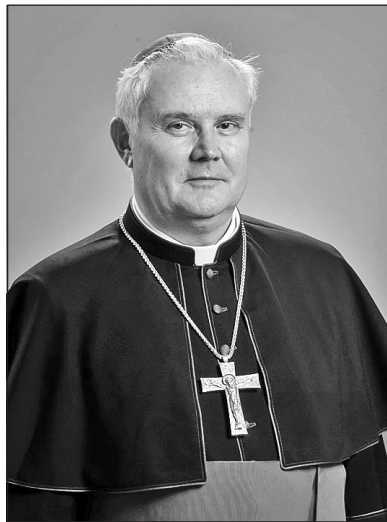
Szent László hősies helytállása a támadó ellenséggel és gonosszal szemben ma különösen arra bátorít minket, hogy külföldön is vegyük fel a küzdelmet az olyan ártó hiedelmekkel, gyilkos ideológiákkal és rossz szokásokkal szemben, amelyek a keresztény lelkek megméltolására törnek, elrabolják őseink szent örökségét, tönkreteszik keresztény hitünket és értékes családi hagyományain-

kat; rabságba kényszerítenek, kiölik a család szeretetét, a szülők tiszteletét, leszoktatnak a rendszeres imáról, távol tartanak a templomtól, a szentgyónástól, a házasság és a többi szentség ajándékától... Szent László életpéldája arra bátorít, hogy vívjuk meg a „hit jó harcát”, és kövessük azok tanúságtételét, „akik kompromisszumok nélkül éltek meg az Evangéliumot, teljesítik kötelességüket, és nagylelkűen szolgálják a szegényeket” (vö. XVI. Benedek, A vértanúság, VR, 29/10/2007, <http://hu.radiovaticana.va>), vagy amint Pál apostol mondja: Nekünk „nem annyira a vér és a test ellen kell küzdenünk, hanem a fejedelemségek és hatalmasságok, ennek a sötét világnak kormányzói és az égi magasságoknak gonosz szellemei ellen” (Ef 6, 12). Szent László király ezt tette és elnyerte az örök dicsőség koronáját: a királyok éke, a haza atlétája, a keresztény hit bajnoka lett.

A történetírók azt is feljegyezték róla, hogy halála után többször is megjelent övéi körében és csodát tett ott, ahol nagy volt a szükség. A magyar katonák ezzel a csatakiáltással indultak hadba: „Szent László, segíts!” Kérjük mi is bizalommal: Szent László király, légy vezérünk és segíts meg minket nemes és krisztusi küzdelmünkben! Te, aki kormányzó voltál a földön, légy pártfogónk a mennyben!

Befejezésül, és felidézve az 1938-as budapesti Eucharisztikus Világkongresszus emlékét, amelynek ünnepségei hazánkban és külföldön is maradandó

lelki élményt jelentettek, tisztelettel ajánlom, és szíves figyelmükbe ajánlom, hogy 2020. szeptember 13-tól 20-ig, Budapesten kerül megrendezésre az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, amely nemcsak hazánkban, hanem külföldön is kiváló lehetőséget kínál a lelki megújulásra. Ennek egyik legszebb módja a szentségimádás, amelyet bárhol a világon megszervezhetünk. A szentmiseken ugyancsak együtt imádkozhatunk hazai testvéreinkkel, hogy „az Eucharisztikus Kongresszus ünneplése egész hívő közösségünk, fővárosunk, népünk, Európa és a világ lelki megújulására szolgáljon”! További gyakorlati tájékoztatók és ötletek találhatóak magyar és angol nyelven, a 2020-as budapesti Eucharisztikus Világkongresszus honlapján: <http://www.iec2020.hu/>

„Éljünk szép keresztény életet!”

Előkészületül az Eucharisztikus Kongresszusra tervbe vettük azt is, hogy 2020-ra elkészítjük a „Szétszórt Magyarok Hangzó Bibliája Ószövetség” hangfelvételt, amelynek célja a külföldön élő magyarok és magyar közösségek bevonása a teljes Ószövetségi Szentírás szövegének felolvasásába és digitális rögzítésébe. Ezzel elsősorban azt szeretnénk elérni, hogy szentírási ismereteink külföldön is gyarapodjanak és a Biblia 3 perces részletekben való közös felolvasásával a felolvasó hangja, neve, jelenlegi befogadó országának és településének a neve is dokumentálódjon. A magyar nyelv ápolása és a vallásos nevelés szempontjából egyaránt szép és hasznos kezdeményezéshez szívesen csatlako-

zunk. További részletek megtalálhatók a Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány honlapján: <http://www.sznbk1988.hu/hu>

Kedves Magyar Testvérek! Ezekben a napokban karácsonyra készülődünk, hogy megünnepeljük Jézus Krisztus születését, aki „értünk, emberekért, a mi üdvösségünkért leszállt a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától, és emberré lett”, ahogyan ezt a Hiszekegyben is valljuk. De ugyanez a csodálatos nagy titok ölt testet minden szentmisében is: „Az Üdvözítő, aki 20 évszázaddal ezelőtt testet öltött Mária méhében, az Eucharisztia szentségében folyamatosan az isteni élet forrásként adja magát az emberiségnek” (II. János Pál, TMA 55). Az Üdvözítő „vándorlásunk társa lett, s mert szerette a világot, kenyérszínbe rejtett”, hogy aki hozzá megy, többé ne éhezzen, s aki benne hisz, többé soha se szomjazzon (vö. Jn 6,35). „Zúgjon hát a hálaének, / Szálljon völgyön, tengeren: / A szeretet Istenének / Dicsőség és üdv legyen” (H 280.B)!

Végezetül újra megköszönöm a külföldi magyar Testvérek minden anyagi, szellemi és erkölcsi támogatását közös krisztusi küldetésünk szolgálatában, kívánok Mindenkinek jó felkészülést az Úr érkezésére, áldott, szent karácsonyi ünnepeket és boldog új évet.

Mindezek után pedig, Nagyasszonyunk, a Boldogságos Szűz Mária, Szent István király és a többi Magyar Szent közbenjárására, áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, a Fiú és a Szentlélek.

Budapest, 2017. december 3.,

advent első vasárnapján.

Dr. Cserháti Ferenc c. centuriai püspök, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök

„HOL SZENT PÉTER SÍRBA TÉVE”

(Folytatás az 1. oldalról)

A főpásztor megemléltette a gyermekek már kereszteléskor való megáldoztatásának gyakorlatát, amely bizonyos helyzetekben nehézségeket is okozhat a Római Katolikus Egyházzal való találkozás során. Hasonló módon külön figyelmet kell fordítani az Eucharisztia tiszteletének eltérő sajátosságaira, mely az előttünk álló években a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve különösen is szerepet kap a magyar Egyház életében.

Szóba került még az üldözést szenvedő keresztény testvérek helyzete is, amelyben az egész magyar Egyház és az állam is keresi a segítségnyújtás és a személyes kapcsolattartás lehetőségeit, s ebben a munkában értelemszerűen különös szerepet vállalnak a magyar görögkatolikusok.

Hétfő délután a Szentszék Kommunikációs Titkárságát kereste fel a magyar küldöttség: Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Márfi Gyula veszprémi érsek, Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök, Varga Lajos váci segédpüspök és Mohos Gábor, a püspöki konferencia titkára. Este hat órakor az Államtitkárságot kereste fel az összes magyar püspök.

„Hol Szent Péter sírba téve” – énekelte a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában a november 21-én, kedden reggel bemutatott szentmisén az ad limina látogatáson résztvevő magyar püspöki testület, a Rómában tanuló diákok és papok, valamint a hívek közössége. A Péter-sír közelségének jegyében a vértanú apostolfejedelmek tiszteletére piros miseruhában vonultak a bazilika grottájába, vagyis altemplomába, ahol a magyar kápolnában Erdő Péter bí-

boros mutatott be szentmisét. Homíliájában a miseolvasmányok alapján összekapcsolta a tekintélyes Eleázár írástudó haláláig menő hűsége példáját Zakeus megtérésével, az apostolfejedelmek vértanúságával, mely példák Jézusban nyerték el végső értelmüket.

Az ad limina látogatáson Rómában tartózkodó magyar püspökök november 21-én este meglátogatták a Püspöki Kon-

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai a Szentatyánál

ferencia fenntartásában működő papi továbbképző intézményt, a Pápai Magyar Intézetet (PMI) is. A magyar állam kilencven éve, 1927-ben vásárolta meg – részben az Egyház számára elkülönített Vallásalapból – a patinás Falconieri-palotát, amelyben kezdettől fogva működött egy papi osztály a Római Magyar Akadémia (RMA) részeként. Ez az egyházi szekció 1940-ben vált önálló pápai intézetté, ekkor kapta mai nevét. A PMI

palotán belüli jogi helyzetét jelenleg egy 2013-ban megkötött nemzetközi szerződés garantálja.

Az első évfolyam 1928-ban érkezett, köztük Ijjas József későbbi kalocsai érsek, vagy Koudela Géza és Werner Alajos egyházzeneészek. Azóta nagyjából háromszáz ösztöndíjasa volt a Pápai Magyar Intézetnek. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia jelenlegi tagjai kö-

A jelenlegi ösztöndíjasok az ad limina látogatásról kérdezhették a püspök atyákat, majd közösen elimádkozták a vesperást az Intézet kápolnájában.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjainak ad limina látogatása során november 22-én este a Collegium Germanicum et Hungaricumot (Német-Magyar Kollégium) keresték fel a főpásztorok, akik részt vettek a kollégiumi templom felszentelésének évfordulós ünnepén is. A szentmise főcelebránsa Udvardy György pécsi megyéspüspök volt. Prédikációjában buzdította a diákokat, ne hagyják magukat megbénítani a félelemtől, hogy nem megfelelőképpen használják fel a képességeiket, lehetőségeiket, amiket kaptak, hanem a Krisztusba vetett bizalommal munkálkodjanak. Az Erdő Péter bíboros, prímás, érsek és Veres András püspök, az MKPK elnöke vezetésével érkezett látogatókat Stefan Dartmann rektor köszöntötte. Kiemelte, hogy amióta 1580-ban XIII. Gergely egyesítette az addig külön működő magyar és a német kollégiumot, az intézmény sok mindent megélt. Mindvégig képviselte azonban a Világegyházra való nyitottságot, hogy annak aktuális helyzetét megismerve a diákok saját egyházmegyéjüket az itt szerzett tapasztalatokkal, látásmóddal is tudják szolgálni.

Pénteken délután öt órakor az ad limina apostolorum, vagyis az apostolfejedelmek sírjánál tett ősi zarándoklat jegyében a Falakon kívüli Szent Pál-bazilika kereszthajójában mutatott be szentmisét Veres András püspök, a Magyar Püspöki Konferencia elnöke, püspöktársai koncelebrálásával.

**Vatikáni Rádió/
Hajdúdorogi Metropólia**

Gyerekeknek

VÍZKERESZT ÉS VÍZSZENTELES

Tavaly január 6-án a budapesti Batthyány tér közelében, a Duna-parton sétáltam a családommal. Szemben a Parlament lenyűgöző épülete, alattunk a széles folyó siet hullámozva. A téli hideg ellenére is kellemes ilyenkor nézni a csodás panorámát.

Am ezen a januári délelőttön a „szokásos” látóvalókról egy különleges esemény terelte el a figyelmemet. A szomszédos utcából egy nagyobb csoport érkezett gyalogosan, és a Duna-part felé vették az irányt. Többségük papi ruhát viselt, igaz, kissé eltérő öltözetű volt, mint a római katolikus atyáknak. A partra érve a csoportot vezető főpap megszentelte a Duna vizét. Az érdekes eseménysor végeztével megkérdeztem az egyik résztvevőt: mit jelent ez az általam még soha nem látott szertartás. A közelben található a budai Fő utcai görögkatolikus templom, az ottani szent liturgia után érkeztek a Dunához a vízszentelesre. A Görögkatolikus Egyházban ugyanis minden év január 6-án, vízkereszt ünnepén megszentelik a folyóvizet: a Dunát, a Tiszát, a Sajót, sőt, még kisebb patakot is. A keleti keresztények Krisztus keresztségére emlékeznek ezen a napon – innen ered a vízszenteles hagyománya. A két január eleji ünnep elneve-

zése (vízkereszt és Urunk megkeresztelkedése) igencsak hasonlít, sokan keverik is a kettőt. Hittanórán biztosan szó esik róla ilyenkor, január elején, de talán nem árt hangsúlyozni: mi, római katolikusok január 6-án, vízkeresztkor Urunk megjelenését ünnepeljük, egyben ez a nap a karácsonyi időszak utolsó, és a farsang első napja. Urunk megkeresztelkedésének ünnepe pedig a vízkeresztet követő vasárnap van. Ekkor arra emlékezünk, hogy Keresztelő Szent János megkeresztelte Jézust a Jordán vizében.

De vajon élnek-e Magyarországtól távol görögkatolikusok? Nemrég olvastam a hírt, hogy a Görögkatolikus Egyház három vezető személyisége Londonba látogatott, az angliai magyar görögkatolikusok meghívására. A találkozózt követően szeretnék rendszeresebbé tenni a szigetországban élő görögkatolikusok lelki gondozását. Ennek érdekében minden hónap negyedik vagy ötödik vasárnapján szent liturgiát szeretnének tartani. A tervezett helyszín a londoni magyar katolikusok központi intézménye, a Szent István Ház. S ki tudja, talán hamarosan nemcsak a Dunát, hanem a Temzét is megszenteli egy görögkatolikus atya!

Kovács Péter

ELKEZDŐDÖTT A KÖZI-HORVÁTH JÓZSEF-EMLÉKÉV

A hat éve alakult Közi Horváth József Népfőiskola Közi Horváth József Emlékévet nyitott meg november 4-én Agyagosszergényben. A közösség magyarságtudatunkat, kereszténységünket erősítő, korszerű, általános és szakműveltségünket fejlesztő, a népi hagyományok ápolását és a lakóhelyhez való kötődést ösztönző tevékenységet folytat. Névadója 1947-es emigrálását követően közéleti, társadalmi, ifjúságpasztorációs és magyar menekültügyi munkájával tett szert világhírnévre.

A születésének 115., halálának 30. és hamvai hazahozatalának 25. évfordulója alkalmából hirdett emlékévet megnyitóján számos politikus, egyházi és közéleti személyiség tette tiszteletét a Győr-Moson-Sopron megyei községben. A délután 15 órakor kezdődő ünnepi szentmise celebránsa és szónoka a külhoni magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök, Cserháti Ferenc volt. Beszédében kifejtette, hogy Agyagosszergény büszke lehet pap-politikus fiára, Közi Horváth József, aki szóval, tettel, tollal küzdött a haza és az Egyház boldogulásáért. A szentmise szentleckéje Szent Pál apostol Tesszaloniki hívekhez írt első levelének azt a részletét idézte, mikor az apostol a hívek körében betöltött jelenlétéről ír, és amelyben a gyermekét dajkáló anya szeretetéhez hasonlítja a pásztor kapcsolatot nyájával: „Úgy vonzódtunk hozzátok, hogy nem csak Isten Evangéliumát, hanem életünket is nektek akartuk adni. Ennyire megszerettünk titeket! Éjjel-nappal dolgoztunk, hogy senkit se terheljünk közületek, s úgy hirdettük nektek Isten Evangéliumát. Úgy intettünk, buzdítottunk, sőt egyenként rábeszélünk titeket, hogy méltóan éljétek ahhoz az Istenhez, aki meghívott dicsőséges országába.” A püspök homíliájában rávilágított, hogy rendkívül aktuálisak a szentlecke szavai jelen ünnepben. Ahogy Pál apostol is őszinte, önzetlen tanúságtételt tesz hívei körében végzett pasztorációjáról, úgy Közi Horváth József is apostoli buzgósággal, papi élete példájával hirdette az Evangéliumot, még a legnehezebb időkben is. Egyedül a hiteles életpélda lehet vonzó, ezzel lehet meggyőzni a világot az evangéliumi tanítás igaz-

ságáról – hívta fel a figyelmet a püspök. Hozzátette, hogy Közi Horváth József neve ma is kötelez. Neve intő jel, amely meghatározza a róla elnevezett népfőiskola szellemiségét, irányvonalát. Emigrációját elkötelezett, fáradhatatlan közéleti tevékenység jellemezte. Párizstól New Yorkig kilincsel menekült honfitársaiért, segítette az 56-os menekülteket, vezette a magyar fiatalokat, szorgalmazta Mindszenty József bíboros-hercegrímás boldoggá avatását, igyekezett leleplezni a hazai kommunista rezsim burkolt vallásüldözését, haláláig írta hazaszeretetre buzdító cikkeit. „Hordozzuk magunkon Jézus Krisztus illatát, mert a közömbösek számára a mi hiteles életpéldánk lehet csak vonzó” – zárta le elmékedését.

Taczman Mária

A MIKULÁS A PMI-BEN

Szent Miklós-napi ünnep Rómában

A Rómában élő magyar papok, papnövendékek, szerzetes és szerzetesnők hagyományos Szent Miklós-napi ünnepülésükre gyűltek össze december 5-én a Pápai Magyar Intézetben.

Az este közös adventi imával és énekkel kezdődött, majd a Pápai Magyar Intézet ösztöndíjasai lepték meg kis műsorral a jelenlévőket, amelyben felidéztek az elmúlt év legjelentősebb magyar vonatkozású római eseményeit.

Jelenleg az Örök Városban közel ötvenen élnek magyar egyházi személyek, főként Magyarországról és az egész Kárpát-medencéből. A két legnagyobb létszámú közösség a Collegium Germanicum és a Pápai Magyar Intézetben található. □

A TÁRSULAT, AMELY NEVEL ÉS SZÓRAKOZTAT

Bemutatkozott a Külhoni Magyar Nemzeti Színház

A színház 2016-ban alakult azzal a céllal, hogy a határon túli és anyaországi színészeket közös produkciókba fogja össze. A Kassán bejegyzett társulat a szerencsi Rákóczi-vár színháztermében lett állandó bemutatóhelyre. Bocsárszky Attila művészeti igazgató mesélt a kezdetekről és a nagyszabású tervekről.

Tavaly januárban Külhoni Magyar Színházként jegyezték be őket Kassán, később Bocsárszky Attila és társai megkapták a „nemzeti” megnevezés jogát is. A színház elsősorban külhoni magyar színészekkel és rendezőkkel dolgozik együtt. Fontos szempontjuk a Kárpát-medencei szerzők műveinek bemutatása. Az elképzelések szerint felvidéki, újvidéki, erdélyi és kárpátaljai művészeket is mozgósít a debütáló magyar színház.

„Az ötlet már régen megfogalmazódott bennem. Kisvárdán a fesztivál keretén belül Horvát Z. Gergely dramaturg, a vár akkori művészeti vezetője minden alkalommal megbízott két határon túli rendezőt, hogy valósítson meg két előadást a városban. Ilyenkor általában öt határon túli országból szedték össze színészgárdájukat. Ott ismertük meg egymást, teljesen más előadások jöttek létre, mint egy magyarországi községi színházban. Ez ihletett meg engem” – szölte a kezdetekről Bocsárszky, aki elmondta, hogy elsődleges céljuk az volt, hogy nyári produkciókat készítsenek.

A színház 2017 tavaszán együttműködési szerződést kötött Szerencs önkormányzatával, ezt szeptember végén közszolgáltatási szerződés váltotta fel. A város polgármestere azzal a céllal kereste meg a művészeti igazgatót, hogy helyi társulatként az északkeleti magyarok régió kulturális igényeit elégítsék ki. „Nagyon meglepő volt ez számomra. A polgármester feltétele az volt, hogy hozunk létre egy bérletrendszer négy előadásra, és így szolgáljuk ki a szerencsi nézőket. Ez egy életveszélyes vállalkozás, mert lehetetlenség májusban elkezdeni szervezni egy színházat. Mi mégis megpróbáltuk, belevágtunk, és hála Istennek összejött a dramaturgiai terv. Egyelőre öt színésszel van szerződésünk – Csáki Edinával, Csokán C. Raullal, Eröss Ivett Andreával, ifj. Havasi Péterrel és Germán Lívia Zillával, erdélyiekkel és felvidékiekkel, s a tervek szerint márciusban még négy színészt szerződettünk, így a következő évad elejére tízenként főből álló társulat alakul majd ki. Szeretnénk azokban az országokban is bemutatkozni, ahonnan a színészek származnak, de természetesen Magyarországon is, hogy láttassuk, a határon túl is vannak jó színészek, akik remek előadásokat tudnak létrehozni” – nyilatkozta a művészeti igazgató. Az elképzelés szerint lenne egy felvidéki, erdélyi és újvidéki központunk, tehát Kassa, Csíkszereda és Szabadka köré szerveződnének az előadások. Mindig a kihelyezett iroda szervezne egy-egy turnét. Kassán elsősorban a Thália Színházzal szeretnék koprodukcióban létrehozni az előadásokat. Ez nagyon előnyös lenne, több helyen tudnánk bemutatkozni” – mondta Bocsárszky Attila.

A Külhoni Magyar Nemzeti Színház november 10-én mutatta be Szerencsen az idei évad első előadását, Sütő András Ádvent a Hargitán című művét, melynek november 3-án, a budapesti Nemzeti Színházban hatalmas sikere volt. Bocsárszky Attila elmondása szerint egykor ez egy nagyon nehezen bemutatott darab volt. A drámát annak idején a Nemzeti Színház tűzte műsorára, és a cenzúra csak két év folyamatos – a román állammal való – egyeztetés után engedte ki színpadra. Jelenleg sehol

Bocsárszky Attila művészeti vezető

nem játsszák a darabot. A debütáló társulat a Jászai Mari-díjas Rubold Ödön rendezésében viszi színre, aki egykor a fiút, Zetelaki Gábort alakította, nem kevesebb, mint száz alkalommal a kétszáznyolcvan előadást megért színdarabban.

Megyeri Zoltán rendezésében mutatják be november 24-én a Rákóczi-vár színháztermében a Sári bíró című népszínművet. A választásokat megjelenítő darab cselekményét a 90-es évek elejének időszakába helyezték az alkotók. Az állandó tagokon kívül felvidéki és erdélyi vendégművészek is szerepelnek az előadásban.

A társulat művészeti igazgatója elárulta, hogy a következő évad műsoránálata is körvonalazódik már. Színes paletta várható, mely ismételtelen nem ragszkodik konkrét tematikai vonalhoz, a közönség minden rétegét ki szeretné szolgálni. Lesz népszínmű, dráma, modernebb előadás, musical és komédia is. „Nagyproduktions terveim is vannak. Szeretném mozgósítani a Felvidék és Újvidék énekeseit, és egy nemzeti rockoperát vagy musicalt csinálni. A népszínház vonalat akarom vinni, amely a népért van. Semmilyen helyszíntől nem zárkozunk el. Bárhol fellépünk, ahová a díszletünk befér. Én úgy vélem, hogy a változások óta az emberek kevesebbet járnak színházba, mert másra kell a pénz. A televízióban csak a sok igénytelen műsor megy, melyek semmilyen értéket nem képviselnek. Nagyon felhígult a szakma. Mi a szórakoztató előadásokat is igényesen szeretnénk színpadra vinni. Jelenleg az a legfontosabb, hogy megerősödjünk, és tudjanak rólnk az emberek” – nyilatkozta Bocsárszky Attila.

Nagy Emese/Felvidek.ma

IMASZÁNDÉK...

(Folytatás a 2. oldalról)

Ugyanakkor követnünk kell őt a mások iránti érzékenységben, tiszteletben és abban a vágyban is, hogy megosszuk velük a „kegyelem igéjét” (ApCsel 20,32), mely képes őket gazdagítani. Hivatásunk az, hogy misszionárius tanítványok legyünk.

Kedves testvéreim! Azért imádkozom, hogy Sri Lanka keresztényei, Vaz Szent József példáját követve, megerősödjének hitükben és eredményesen előmozdítsák a sri-lankai társadalomban a békét, az igazságosságot és a kiengesztelődést. Ez az, amit Krisztus kér tőletek. Ez az, amit Vaz Szent József tanít nektek. Ezt kéri az Egyház tőletek. Mindnyájatokat új szentünk imáiba ajánlom. Énekeljétek, az egész világon elterjedt Egyházzal együtt, új éneket az Úrnak, és hirdessétek dicsőségét a föld végső határáig. Mert nagy az Úr, és méltó a dicséretre. (Zsolt 95,1-4). Amen.”

Nemeshegyi Péter SJ

A BIZALOM

Apámtól azt tanultam, hogy Európa ott kezdődik, ahol válaszolnak a levelekre, és szóbeli megállapodásokra alapozva is lehet üzletet kötni. Nem földrajzi és nem politikai fogalomként használta apám az Európa nevet, sokkal inkább valamiféle morális értelemben – ahogy legkedveltebb íróinak egyikétől, az ugyancsak Kassáról indult Márai Sándortól tanulta. Apa és Márai, ez a két – ha nem is egyforma módon, de számomra egyforma mértékben meghatározó – tekintély mintha egybehangzóan a tisztesség és a bizalom színvonalájaként emlegette volna Európát.

Ma kétesélyes, hogy válaszolnak-e az ember levelére, és senkinek sem javasolnám, hogy szóbeli megállapodást követően fektesse be pénzét valamiféle üzleti vállalkozásba. Ezzel – mintegy kimondatlanul – azt állítom, hogy Magyarország vagy nem tartozik Európához, vagy pedig Európa szűnt meg a bizalom és a tisztesség földje (és szinonimája) lenni. Ha Magyarország – mai közállapotával – „beférf” az Európai Unióba, akkor ez a politikai intézmény sem tartozik a szó emelkedettebb értelmében Európához.

Mindez arról jut eszembe, hogy nemrégiben azt olvastam valami politikai elemző tanulmányban, hogy a magyarországi demokrácia leginkább hiányzó eleme a bizalom.

A bizalom elillanásának – a közéletben és a személyes kapcsolatokban egyaránt – legfőbb oka a csalódás. Biztam benne, hogy a másik ember igazat mond, számíthatok az ígéreteire, ám kiderült, hogy szándékosan, cinikusan félrevezetett. Gondoljuk végig, életünk során hányszor történt meg ez velünk. Nem volna bölcs dolog újra rábíznunk magunkat azokra, akik cserbenhagytak, rábíznunk életkörülményeink alakítását azokra, akik félrevezettek, rábíznunk a pénztárcánkat azokra, akik hűtlenül kezelték azt. – A bizalom, ha arra méltatlannak kölcsönözük, a vesztünket okozhatja. Adott élethelyzetekben a bizalmatlanság az egyetlen ésszerű, az életet védelmezni képes magatartásforma.

Jézus nem vetette le magát a templom ormárol, mert nem bízott a kísértőben. Nem bízott benne, mert tudta, kivel áll szemben. – Nem azt mondom ezzel, hogy mindenki, aki becsapott, maga volna a sátán, de azt igen, hogy amikor becsapott, a sátán szólt belőle. Bizalmamat tehát nem örök időkre vonom meg tőle, csak addig, amíg megbizonyosodom afelől, hogy bízhatom benne. Ez nyilvánvalóan kezdődne, hogy beismeri, szándékosan félrevezetett. Készséget mutat az okozott kár megtérítésére.

Végzetes lehet azonban, ha bizalmatlanságunkat azokra is kiterjesztjük, akik erre nem szolgáltak rá. Magunkat raboljuk meg, ha buta félreértésekből súlyos vádiratokat fogalmazunk meg azokkal szemben, akikkel a szolidaritás köthetne össze, akikkel közösen védekezhetnénk a bizalmunkra érdemtelennel szemben.

És ezek után már „csak” azt kellene végiggondolnunk, hogy bennünk személy szerint meg lehet-e bízni. A szavunkban, az ígéreteinkben, a jóindulatunkban, a tisztességünkben. És akkor máris nyilvánvaló, hogy az emberhez méltóbb élet – az a bizonyos mélyebb értelmű Európa – nem az által áll helyre, hogy bambán bízni kezdnek boldog-boldogtalamban, hanem hogy értelművel, bölcsességgel adagolom a bizalmamat az arra érdemeseknek. És megpróbálom kiérdemelni a másokét. És ha – úgy látszik – sikerült, igyekszem, hogy továbbra is méltónak bizonyuljak erre a könnyen eljátszható bizalomra. Mindezt szinte csak magamnak mondom – de úgy, hogy más is érte.

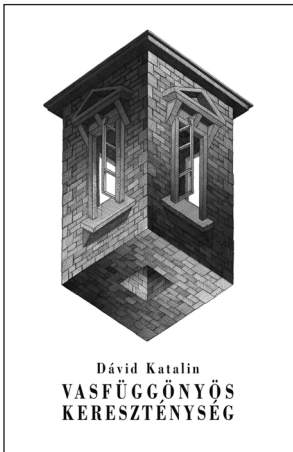
Kipke Tamás

VASFÜGGÖNYÖS KERESZTÉNYSÉG

Dávid Katalin Széchenyi-díjas és nemzetközi tekintélyű művészettörténész a magyar szellemi élet egyik kimagasló egyénisége, aki sok évtizede kutatja a kereszténység alapvető szimbólumait azok első, ősi megjelenéseitől kezdve.

94 évesen is ereje teljében alkot, legújabb könyve, lényegében emlékiratainak második kötete, „Vasfüggönyös kereszténység” címmel nemrég jelent meg Budapesten. Ebben Dávid Katalin az ötvenes és hatvanas évekre emlékezik vissza. 1948-ban szülővárosában, Szegeden művészettörténetből, esztétikából és régészetből doktorált, majd elvégezte a katolikus teológiát is, mert elhatározta, hogy keresztény, szakrális ikonográfiával akar foglalkozni. Első állása a budapesti Szépművészeti Múzeumban volt, ahonnan azonban katolikus hitének nyílt megvallása miatt a kommunista rendszer eltávolította. Dávid Katalin mégsem maradt teljesen magára, mert a Képzőművészeti Akadémia művészettörténész-professzorának, Rabinovszky Máriuszának közbenjárására, valamint az akkori Népművelési Minisztérium Képzőművészeti Főosztálya vezetőjének, Redő Ferenc festőművésznek segítségével, 1951 elején létrehozták az 1965-ig működő Dokumentációs Központot, amelynek szervezeti felépítését, szerepének kialakítását a magyarországi művészettörténeti tudományon belül, Dávid Katalinnak

szinte egyedül kellett megoldania, mégpedig úgy, hogy lehetőleg ne kerüljön összeütközésbe a diktatúra követelményeivel. Erről az 1965-ig fennálló Dokumentációs Központról sokan érezték úgy, hogy szigetként jelentett egy ellenséges világban. A „Vasfüggönyös kereszténység” jórészt ennek a – teljes nevén – Művészettörténeti Dokumentációs Központnak is emléket állít. Ugyanis az intézmény menedéket bizto-

A kötet borítója

sított a rendszer üldözöttje számára, mert Dávid Katalin kötelességének tartotta, hogy a rendházaikból kilakoltatott szerzeteseknek és apácáknak legáltalában szerény megélhetést biztosítson, de ha tehetett, a szorult helyzetbe került világiaknak is munkát és ezáltal kenyeret adott.

A Dokumentációs Központ körül idővel kialakult egy szellemi műhely is, amely a szabad gondolkodás eszméjét igyekezett átmenteni az elnyomás legsötétebb éveiben is. Nem egy művész, író, tudós, költő a költő Pilinszky János, az író Dénes Zsófia, Tersánsz-

ky-Józsi Jenő, vagy Szántó Tibor, a festő Kondor Béla, Bernáth Aurél, és Scheiber Sándor, vagy a tüdő szakorvos és népegészségügy megújítója, Levendel László igyekezett szellemi, sőt nemegyszer anyagi támogatásban is részesíteni, no meg erőt adni a rendszer üldözöttjeinek. A Dokumentációs Központ 1965-ben, a Katolikus Egyház elleni harc fokozása idején szüntette meg a kommunista rendszer. Ürügynek kínálkozott a jezsuita Mócsy Imre és társainak pere. A belügy előtt nem maradt titokban, hogy Dávid Katalin és férje közeli kapcsolatban állt a jezsuita szerzetessel, s így könnyen megvádolhatták őket is „klerikális” szervezkedésben való részvétellel. A házaspárt végül nem fogták perbe, de megszüntették a Dokumentációs Központ működését és Dávid Katalint áthelyezték a Magyar Nemzeti Múzeumba, tudományos kutatónak. A kötetben tárgyalt időszakban kifejtett munkásságára visszapillantva a szerző keserűen állapítja meg, hogy a kommunista rendszer a művelődéstörténet gyöngyszemeit hiányosan, vagy teljesen átértékelve bocsátotta a diktatúrában felnövekvő nemzedékek rendelkezésére, és a kortárs művészet kincseinek jelentős részétől is a távol tartotta őket.

Dávid Katalin: Vasfüggönyös kereszténység – Szent István Társulat, Budapest 2017

Vincze András

SÖRFŐZÉS A TEMPLOMÉRT

Nagy baj volna, ha csak papok ügye lenne egy-egy plébániatemplom állapota. Szerencsére mindenki tudja, hogy akár csak egy családi ház, mennyi gondoskodást, javítást igényel, ha azt akarjuk, hogy ne egyszerre kerüljen minket a felújítás költsége.

S jóllehet senki se örül, ha a templomban túl sok szó esik az egyházközség anyagi gondjairól, és hamar a falu vagy városrész szájára kerül az a pap, aki túlságosan megemeli a perselyek tekintélyét és fontosságát. Általában mindazok tekintik saját ügyüknek a templom állapotát, akik nem csak karácsonykor és húsvétkor vagy még akkor sem látogatják a templomot.

Néha megesik, hogy minden gondoskodás ellenére hirtelen nagy feladat merül fel. Sokszor korábbi hanyag kőműves munka rejtett hibájaként.

Ilyen eset következett be a közelmúltban egy brüszszi plébániatemplom esetében. A 34 éves szeretett lelkipásztor, Jermie Schaub, megdöbbenve észlelte, hogy a neogótikus stílusban épült templomról egyre jobban hullik a külső vakolat.

Megkezdődött hát az egyházközség tanácsának tanakodása. Honnan és hogyan teremtsék elő a szükséges nagy összeget? A templom stílusa nevében ugyan új (neo), manapság már nem tekinthető újnak. Ez a romantikus építészeti stílus Angliából hódította meg Európát. (Magyarországon csak a főt templomot tekinthetjük remek példának. Különbösen alig ismert.) Mindenesetre nem könnyű restaurálni.

Az egyházközségi tanács végül a plébános elnökletével nem mindennapi döntésre jutott. Elhatározták, hogy az egyik

kézműves sörfőző céghez fordulnak. Ötvenezer üveg sört vettek a belgáknál is nemzeti italból önköltségi áron. (Sőt még abból is engedményt kaptak a nemes célra tekintettel.) Az üvegeken olvasható címke a Szent Katalin-templom nevére utal rövidítve: Ste Kat. A sör finom, igény van rá. Szívesen veszi hívó és gyenge hitű egyaránt. Túlfizetésekre indít a sör elnevezése is.

A plébános és munkatársai gyakran beszélgetnek az alkalmi templomi ivóban. No nem azért, mert szeretik a sört, inkább az embereket. Kapcsolatok alakulnak, nemcsak az új vakolatról van szó. A sörfőző manufaktúra is jól járt. Ennél jobb reklámról nem is álmodhattak. Már folynak a tárgyalások az újabb akcióról. S biztosan többen lesznek, akik nem kerülnek el a templomot sem.

Rosdy Pál

SZÖRNYŰ

Minden, amire azt mondjuk, szörnyű, az olyan, mint egy szörny – rettenetes, borzasztó, iszonyú... Vagy nem! Mert például aki (vagy ami) szörnyen szép, attól nem kell félnünk, sőt, csodáljuk. E rövid bevezető után feltehetjük a költői kérdést: lehet-e szép, ami szörnyű, vagy szörnyű, ami szép?!

Szörnyen szép – írta címként verse fölé 1837-ben Eötvös József. Nem könnyű ma már olvasni ezeket az archaikus sorokat, előadni is ritkán szokták, pedig a magyar irodalom egyik legszebb, „legviharosabb” szerelmes verse. Igaz, Eötvöst nem elsősorban költőként tartjuk számon, hanem közéleti emberként, a Batthyány- és Andrássy-kormány vallás- és közoktatásügyi minisztereként. Irodalmi művei közül ismertebb A falu jegyzője vagy A karthausi című regénye, mint a Szörnyen szép verse. Idő kell ahhoz, figyelmem és némi élettapasztalat, hogy értsük szavait. „S Vesuv ha áll lángoknak bíborában; / Ha tenger kél, mert szélvész fölveré; / Bár térdre hull a nép bámulatában, / Gyönyörrel néz a szép szörnyek felé: / Igy nézek én reád, ha szenvedélyek / Átdúlják lelkedet; ha veszni kell, / Mit bánom én! oly szépek a veszélyek, / Gyönyör között ha veszhet e kebel.” A föld mélye háborog, a tűzhányó lángot lövell, tombol a szél, viharos a tenger. Benne van ebben a versben a négy őselem, a föld, a víz, a tűz, a levegő és persze a szerelem. (Arról nem ír a szerző, hogy a szörnyűség fokozódhat. Szerethet az ember szörnyen szépen, de jöhet még a „zöld szemű szörny” is, a féltényesség, „mely játékot űz”, és megtörténhet a tragédia, ahogy ezt Shakespeare Othello című drámájában is megírta.)

A Vezúv látványa, a tűzhányó kitörését idéző költői kép az 1800-as években a tájképfestészetben is megjelent. Barabás Miklós többször megörökítette a különöse természet jelenséget, és Szinyei Merse Pál szintén festett ilyen témájú képet.

A megzabolázhatatlan természet lehetőséget adott politikai üzenetek megfogalmazására is. Erre a költészetben számtalan példát találunk. Föltámadott a tenger... – írta Petőfi, és élénk idézte a riasztó jelenséget. De ez még kevés volt! Tovább biztatta az elszabadult szörnyet: „Tombold ki, te özönvíz, / Tombold ki magadat, / Mutasd mélyes medred, / S dobáld a fellegekre / Böszült tajtékokat; // Jegyezd vele az égre / Örök tanúságul: / Habár fölül a gálya, ! S alul a víznek árja, Azért a víz az úr!” A nép nevében ugyancsak fenyegetően kérdezte a költő: „Vagy nem tudjátok, mily szörnyű a nép, / Ha fölkel és nem kér, de vesz, ragad?”

A természet és a természetünk szépsége és szörnyűsége nem lehet kérdés. Számtalan kísérlet történet már e kettőség felmutatására a képzőművészetben, a zenében, az irodalomban. Ennek egyik legszebb és legszörnyűbb bizonyítékát – sok más egyéb mellett – Wesselényi Miklós írta le 1821–22-es útinaplójában. „A múzeumban valék. Igen sok festmény, többnyire németalföldiek. Rubenstól 'A három király imádata' (l'adoration des mages). 'Mária mennybemenetele' (l'Assomption de la Vierge), de Mária rajta igen közönséges. 'Jézus keresztletétele' borzalmasan szép és szörnyen igaz festmény.”

Borzalmasan szép és szörnyen igaz...

Filip Gabriella

FILMEK – HÍREK – LEKISÉG

Keresztény Élet
PORTÁL NEM CSAK KATOLIKUSOKNAK

www.keresztenyelet.hu

EGY NAP A HIT SZÁRNYÁN

Aachenbe zárandokoltak a stuttgarti magyarok

Az aacheni magyar kápolnához zárandokoltak a stuttgarti magyar katolikus egyházközség tagjai október végén, Tempfli Imre atya vezetésével. Az egyházközség tagja írt beszámolót a zárandoklatról.

Reggel 7 órakor találkoztunk a Bruder Klaus-templom előtt Stuttgartban. Sok-sok ismerős, mosolygós arc. Az indulásnak meghitt, ünnepélyes keretet adott a templomi ének és a zárandok-áldás a szerencsés visszatéréshez. Elfoglaltuk helyeinket a buszon, és irány a hozzávetőlegesen 420 km-re fekvő aacheni magyar kápolna!

A hosszú út során volt időnk lélekben szépen felkészülni az imádságok, énekek, elmélkedések során a zárandoklatra.

Imre atya ejtett szót elsőként a zárandoklat fogalmáról. Majd a „szív küldi szívnek szívesen” elnevezésű bemutatkozó és önismereti beszélgetés során feltárult előttünk, hogy ki kicsoda és milyen módon került kapcsolatba a közösséggel, és megfogalmazta, hogy zárandoklatának mi a célja. Ahány ember, annyiféle élettörténet, sors, megpróbáltatás, életöröm rajzolódott ki előttünk. Mennyivel könnyebb a sebet begyógyítani, ha van kívül megosztani az élet által ránk mért keresztet. Egy közösségben megosztott bánat, élettapasztalat összehozza a szíveket. A segítség pedig a legvártnabb helyzetben érkezik. A zárandokok szándékai végtelen széles skálán mozogtak, az egyéni kérésektől a nemzetért való felajánlásig. Felemelő volt hallgatni őket...

A dóm téren Lukács József atya fogadott bennünket nagy-nagy szeretettel. A 14 órakor kezdődő szentmisét Karl Reger emeritus püspök, Imre atya és Lukács József kölni plébános mutatta be. A szentbeszéd a háromkirályok Jézus-kereséséről szólt, párhuzamba állítva azt a zárandokok istenkeresésével. A királyok elindultak az újszülött Messiás keresésére, kitartottak minden viszontagság között, és végül képesek voltak a csöpp gyermek személyében felfedezni a Messiást. A mi zárandok életünknek is ez a célja. Megtalálni be-

Szentmise az aacheni magyar kápolnában

felé figyelve Istent, majd a másik emberben is meglátni Őt.

A mise, és Imre atyának a 650 éves magyar kápolnáról szóló beszámolója között a dóm kincseit tekintettük meg, Schultheis Éva vezetésével. Láthattuk többek között a Mária-ereklytartót, amelyben Krisztus pólyáját és a keresztre feszítéskor rákerült ágyékkötőt, Mária fehér ruháját és Keresztelő Szent János lefejezésekor használt kendőt őrzik. Ezen ereklyéket lehetett megtekinteni a hét-évenkénti nagy búcsú alkalmával.

Az aacheni magyar testvéreink szervezésének köszönhetően a dóm kincstárában több csodálatosan finoman megmunkált magyar vonatkozású kincset is megnézhattuk, melyek nagy hasonlóságot mutatnak az esztergomi bazilika Kincstárának gyűjteményével.

Délután 5 órakor indultunk vissza. A hosszú úton ismét hallhattunk a dóm, a kincstár és a magyar kápolna művészettörténeti értékeiről, és Erzsébet királyné és fia, Nagy Lajos gazdag adományozásairól. Természetesen a megtapasztalt élményekről is beszélgettünk. Az út hazafelé is nagyon kellemesen, vidáman telt.

Szívből köszönjük a szervezést és a tevékeny részvételt mindenkinek. Csodás élmény volt nagy királyaink, egyházi méltóságok, mélyen hívő katolikusok nyomában járni.

Tóth Márta

BOLDOGGÁ AVATJÁK BRENNER JÁNOST

A vértanúra emlékeztek a bécsi Pázmáneumban

A nemzeti gyásznapi, november 4-e alkalmából Brenner Jánosra, az 1957-ben vértanúságot szenvedett rábakethelyi káplánra emlékeztek a bécsi Collegium Pazmanianum dísztermében.

A megemlékezés szentmisével kezdődött, melyet az intézmény rektora, Varga János mutatott be. A szentmisét előadás követte: Brenner János fivére, Brenner József szombathelyi nagyprest emlékezett meg testvéréről.

Felidézte: Brenner József az 1956-os forradalom idején ötödéves kispap volt. November 4-én arra lett figyelmes, hogy a győri szeminárium körül orosz tankok állnak, és csövüket az őket figyelőkre irányítják. Ekkor szembesült a forradalom bukásával, amit megtorlás, megfélemlítés és az Egyház újbóli üldözése követett. Utóbbinak része volt bátyja, Brenner János meggyilkolása 1957. december 15-én éjszaka, melyről évtizedekig hallgatni kellett.

A nyomozás színjáték volt: hosszú évekig koncepciók perke zajlottak, de a mai napig nem derítették ki, hogy kik voltak a tettesek. Brenner János halála és a nyomozás körülményei egyértelművé tették, hogy a gyilkosság az Egyház és a hívek megfélemlítésére rendezett akció része volt. Brenner József csak 1989 után kereshette fel bátyja vértanúságának helyszínét, amelyet ma már emlékkereszt és kápolna jelöl.

Brenner János tevékenységét – különösen a fiatalokkal tartott kapcsolatát – az akkori hatalom rossz szemmel nézte. A fiatal lelképásztor tisztában volt azzal, hogy a papi hivatás gyakorlása ebben az időben Magyarországon emberpróbáló feladat. Plébánosát, Kozma Ferencet, aki ebben a feladatban példaképe és munkatársa volt, szintén meghurcolták.

Az előadás végén Brenner József bátyja boldoggá avatásának folyamatáról és az ügy akkori állapotáról számolt be: az eljárás 1999-ben kezdődött, egyházmegyei vizsgálati szakasza 2008. július 31-én ért véget. November 8-án Ferenc pápa jóváhagyta Brenner János boldoggá avatását. A vértanú káplán emléket a Szombathelyi Egyházmegyeben számos helyen és módon őrzik.

A megemlékezés után Varga János rektor nemcsak az előadást köszönte meg, hanem megemlékezett arról is, hogy Brenner József idén ünnepelte 60 éves papi jubileumát, ezért gyémántmisés áldását kérte a jelenlévőkre. A megemlékezésen zenei szolgálattal közreműködött Sillye Jenő és Sillye Gábor.

Szombathelyi Egyházmegye

HŐS LELKŰ PÁSZTOR

Apor Vilmosra emlékeztek Rómában

A Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában november 7-én Apor Vilmosra, Győr vértanú püspökére emlékeztek, akit II. János Pál pápa húsz évvel ezelőtt, 1997. november 9-én avatott boldoggá. A szentmisét Németh László prelátnak, az olaszországi magyarok főlelkésze mutatta be.

Németh László homíliájában három személyt emelt ki, akiknek jelentős szerepük volt a boldoggá avatási eljárásban.

Elsőként elődjére, Zágon József prelátnak emlékezett, aki Apor Vilmos püspök irodaigazgatója és mártírhalálának tanúja volt. 1949-ben emigrált, számos feladata mellett Rómában kitartóan fáradozott azon, hogy ráirányítsa a figyelmet Apor Vilmos vértanúságára; halálának tizedik évfordulóján például cikket írt a *L'Osservatore Romano* vatikáni napilapba.

Másodikként Mindszenty József bíborosra emlékezett az olaszországi magyar főlelkész. Felidézte, hogy amikor a hercegprímás 1971-ben Rómába jött, a Szentek Ügyeinek Kongregációjánál igyekezett előmozdítani a magyar szentté- és boldoggáavatási ügyeket – azonban be kellett látnia, hogy egy szovjet megszállás alatt álló ország egyházában egy szovjet katona által lelőtt püspök boldoggáavatási ügye kilátástalan.

A harmadik személy, akit a szónok megemlégett, Ternyák Csaba egri érsek, aki 1988-ban győri egyházmegyei papként lett a római Pápai Magyar Intézet vezetője és Batthyány-Strattmann László boldoggáavatási ügyének posztulátora. A rendszerváltás hajnalán, 1989-ben jól érzékelte, hogy elérkezett az idő a vértanú püspök ügyének elindítására is. Pataky Kornél győri püspök nevezte ki

Apor Vilmos római posztulátorának Ternyák Csabát. Elsősorban neki köszönhető, hogy az első magyar, akit a II. világháború után az oltár dicsőségére emeltek, Győr vértanú püspöke lett.

Németh László homíliájában felolvasta Zágon József levelét, melyet 1958-ban Apor Gábornak, a vértanú püspök testvérének írt, amelyben Apor Vilmos alig ismert lelképásztori kezdeményezéséről tesz említést: „Gyár város volt Győrnek legelhagyatottabb területe szociális

és lelképásztori szempontból. Vilmos püspök úr változtatni akart. A sok eszköz közül az egyik egy labdarúgócsapat alakítása volt, melynek neve »Budai 11« volt. Azért budai, mert a telep a budapesti országút mellett volt. [...] A labdarúgócsapat felszerelését és költségeit Vilmos püspök úr fedezte.

[...] Vilmos püspök úr nagyon a szívén viselte ennek a csapatnak ügyét. [...] A csapat 1945 után felbomlott, politikai okokból az egyház már nem foglalkozhatott ilyen ügyekkel.”

A szentmisén, melyen egy felvidéki zárandokcsoport is részt vett, a hívek elénekelték Boldog Apor Vilmos himnuszát, majd azokért imádkoztak, akik a boldoggá avatásért fáradoztak. Végül azt kérték Istentől, adjon ma is olyan hős lelkű lelképásztorokat, mint amilyen Apor Vilmos püspök volt.

Vatikáni Rádió

FÉLEZER KATOLIKUS TEMPLOMOT SZÁMOLTAK FEL NÉMETORSZÁGBAN

Ötszáznál is több katolikus templomot számoltak fel Németországban az ezredforduló óta egy október 6-án ismertett felmérés szerint.

A Katholisch.de katolikus hírportál valamennyi egyházmegyéből kért adatokat a bezárt, eladott, vallási használatból kivont, de egyházi tulajdonban megtartott, illetve a lebontott templomok és kápolnák számának alakulásáról. Két püspökség nem tudott adatokkal szolgálni, de így is biztos, hogy legalább 500 templom működését szüntették be az ezredforduló óta paphiány, pénzhány vagy a helyi hívőközösség felmorzsolódása miatt.

A felszámolt templomok területi eloszlása egyenlőtlen, a mainzi egyházmegyeben például valamennyit sikerült megőrizni, és az ország déli részén is – ahol a legtöbb katolikus él – több püspökségben használnak minden templomot és kápolnát, amely az ezredforduló előtt is működött.

Más térségekben viszont nagymértékben csökkent a templomok száma, az ország nyugati részén fekvő esseni egyházmegyeben például 188 szűnt meg, a szomszédos münsteri püspökségben pedig 79.

Az épületek többsége megmaradt, egy részük eladták, és sok templomnak új funkciót talált az Egyház. A megszüntetett templomok nagyjából egyharmadát, 140 épületet viszont le is bontottak, ami a „horrorforgatókönyv” egy hívő számára – írta a hírportál.

A Németországban működő több mint 24 ezer katolikus templomhoz és kápolnához képest a 140 nem tűnik különösen nagy számnak, „de most még csak a folyamat kezdeténél tartunk” – nyilatkozott a portálnak Albert Gerhards, a bonni egyetem katolikus teológiai karának kutatója, aki szerint előrelátható, hogy a következő években meredeken emelkedik majd a templombontások száma, ha az Egyházban nem gondolják át a templombezárások gyakorlatát és nem törekednek erősebben az intézmények megőrzésére.

A német katolikus püspöki konferencia legutóbbi, 2016-os kimutatása szerint 23,5 millió katolikus él az országban, ami a lakosság 28,5 százaléka. Tavaly 176 ezer embert kereszteltek meg, és 162 ezren léptek ki az Egyházból.

Az evangélikusok száma némileg kisebb, 21,9 millió. A vallási közösségek sorában a két nagy keresztény felekezet mellett még a muszlimoké éri el a milliós nagyságrendet, a 82 milliós országban hozzávetőleg 4-5 millió muszlim él, ez a lakosság 4,8-6 százaléka.

MTI

A felszámolt templomok területi eloszlása egyenlőtlen

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyardatolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Az észak-angliai magyar lelkipásztorkodás átméletileg szünetel. Lelkipásztori ügyekben, kérem, vegyék fel a kapcsolatot a londoni Főlelkéssel.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 17.00-kor; E-mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leesdorfer Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatoként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: Kath. Pfarrramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 8.30-kor. Felsőpulya, hó 1. vasárnapján 8.45-kor. Alsópulya, hó 1. és 3. vasárnapján 18/19 órákor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órákor. Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacsi@yahoo.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diözese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órákor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hágua/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróról a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D.. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Henisiusstr. 1., D-86152 Augsburg, tel.: 0049-821/31 66 89 60 vagy 0049-821/31 66 89 61, E-mail: iroda@augmis.de; www.augmis.de, www.augsbuermisssio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye:

Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 órákor, a hónap utolsó vasárnapján 16 órákor. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfuhl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/2137-4230, fax: 0049-89/2137-4234. E-mail: Ungarische-Gemeinde.Muenchen@comuc.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Misézó helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Minden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: <https://sites.google.com/site/magyarkatolikusmisszio> vagy <https://www.facebook.com/ungmis>

Passaui Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau, honlap: www.magyar-missio-passau.de/

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarteri-katolikusok.de <http://www.stuttgarteri-katolikusok.de> és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-1575-3701412, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommem, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten, Tuttlingen.

Würzburgi Egyházmegye:

Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg, Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissionu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santa Maria del Suffragio (Via Giulia) – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Bininger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

ELHUNYT TÜTTŐ GYÖRGY NY. ANGLIAI MAGYAR FŐLELKÉSZ

Életének 93., papságának 67. évében szentségekkel megerősítve november 14-én elhunyt Tüttö György nyugalmazott angliai magyar főlelkész London-Brentfordban.

Tüttö György 1925. szeptember 26-án született a Zala megyei Bókaházán. Gimnáziumi tanulmányait 1937-ben a veszprémi piaristáknál kezdte, azonban nem fejezte be, mert 1944 őszén besorozták katonának, majd szovjet fogságba esett Romániában. 1945-ben szabadult, a pótérettségét már a Veszprémi Egyházmegye kispapjaként tette le. 1946-ban Bánáss László veszprémi püspök az ausztriai Innsbruckba küldte, hogy az ottani jezsuita kollégiumban és az egyetem teológiai fakultásán folytassa tanulmányait.

1951. június 29-én az ausztriai Brengben szentelte pappá Paulus Rusch innsbrucki püspök. Mivel Magyarországra nem térhetett haza, Wolfurtban lett káplán. 1953-ban Edward Ellis nottinghami püspök meghívására Angliába ment, ahol a nottinghami Jó Pász-

tor-plébánia káplánja lett. 1959-től Ispánki Béla angliai magyar főlelkész mellett volt kisegítő lelkész. 1965-ban vizsztatért a nottinghami egyházmegyébe, és plébánosként szolgált; 1966-ban Retfordban iskolát és plébániaházat építtetett. 1974-től Sutton-in-Ashafieldben, 1979-ből pedig Leicesterben lett plébános. Ispánki Béla 1985-ben bekövetkezett halála után a külföldön élő magyar katolikusok püspöke, Irányi László kinevezte angliai magyar főlelkésszé.

Tüttö Györgyöt 1989-ben pápai prelatusi címmel tüntették ki. 1993-ban megkapta a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Pro Ecclesia Hungariae érdemét, 1995-ben pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend közepkeresztjét.

2006-ban visszavonult az aktív lelkipásztorkodásból, és mint nyugalmazott lelkész segítette az angliai magyar lelkészség munkáját. 2015-től haláláig a brentfordi katolikus szociális otthonban élt.

Angol nyelven megjelent könyvei Medugorjéval foglalkoznak.

Londoni Magyar Lelkészség

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Keresztelések: Peeters Weem Amalia Maria Elisabeth, P. Bart Paul és Eva Enikő kisleánya 2016. október 30-án, **Űn Noel Aurel Attila**, Ü. Ufuk Deniz és Katalin kisleánya 2016. november 29-én, **Szász Amanda Szofia**, Sz. Ferenc és Annamaria Brigita kisleánya 2016. november 29-én, **Fischer Szofia Elizabeth**, Sz. Zsolt és F. Csilla kisleánya 2017. április 16-án, **Bodnár Zoltán**, B. Zoltán és Szilvia kisleánya 2017. május 7-én, **Percs Matilda**, P. Erasmus és Ágnes kisleánya 2017. június 25-én, **Török Mark Krisztián**, T. Gyula és Sz. Irén kisleánya 2017. július 16-án, **Becsei Henrietta**, B. Tibor és Sz. Ágnes kisleánya 2017. július 17-én, **Kellenberger Tim**, K. Stefan és Emőke kisleánya 2017. november 12-én a müncheni Szt. Erzsébet-templomban, **Schack Sophie**, Sch. Christopher és K. Dóra kisleánya 2016. november 19-én az erdingi Szt. Johannes-templomban, **Beregi Aron**, B. Márk és Rita kisleánya 2016. december 17-én Bockhorn-Kirchsch templomban, **Ágoston Hanna**, Á. László és Karola kisleánya 2017. június 25-én a rosenheimi St. Josef-templomban, **Török Erik**, T. Gábor és Csilla kisleánya 2017. június 18-án valamint **Batrinu Sofia**, B. Anton és Emilia kisleánya 2017. november 19-én a landshuti St. Johannes-templomban részesültek a keresztség szentségében.

Halottaink: Dr. Konkolyi György, 76 évesen hunyt el, temetése 2016. november 22-én, **Dobai Emma**, 83 évesen hunyt el, temetése 2017. június 30-án, **Gebefügi Mária**, 98 évesen hunyt el, temetése 2017. október 23-án a müncheni Nordfriedhofban volt, **Bokor György Máté**, 23 évesen hunyt el, temetése 2017. január 20-án a müncheni Ostfriedhofban volt, **Haala Gabriella**, 96 évesen hunyt el, temetése 2017. március 29-én a müncheni Wesfriedhofban volt. Nyugodjanak békében!

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órákor magyar szentmise a Schutzengel-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szücsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserhádi Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5-7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.

Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98

E-mail: életunk@keresztnyelet.hu
www.keresztnyelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Gyözö, Vincze András

Redakción und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE

Oberföhringer Str. 40, D-81925 München

Verantwortlicher Herausgeber: Merka János

Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare
nach Überset mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlra USS 60

BANKSZÁMLÁNK:
Szent Maximilian Kiadó

OTP Banka Slovensko, Komárno

IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696

BIC/SWIFT: OTPSKBXX

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck:
Micropress Kft.

H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Közösen támogatják a Libanoni Karitást

A közép-európai püspökök kiállnak a libanoni keresztények mellett

A cseh, horvát, lengyel, szlovák és magyar püspöki konferenciák képviselői december 4-én, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) székházában tartott sajtótájékoztatón bejelentették, hogy közösen kívánják támogatni a Libanoni Karitász áldozatkész munkáját. Az eseményen jelen volt *Paul Karam*, a Libanoni Karitász vezetője is. „A közel-keleti püspökök gyakran kértek tőlünk, hogy ne hívjuk el a keresztényeket a szülőföldjükről, hiszen ha elmennek, nem fognak tudni visszatérni. Ezért inkább abban kértek segítséget, hogy biztonságban átvészelhessék a háborús időszakot” – hangsúlyozta *Veres András* püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke. Egy iskolaépítést már támogatott az MKPK, most pedig egy település újjáépítésére gyűjtenek. Ezzel a mostani akcióval is azt szeretnék elérni, hogy az európai keresztények segítsék a közel-keleti keresztények szülőföldön maradását.

Állami kitüntetésben részesült Alberto Bottari de Castello

A Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetést adományozta *Áder János* köztársasági elnök *Alberto Bottari de Castello* apostoli nunciussnak Magyarországon végzett diplomáciai miszsiója elismeréseként. A kitüntetést *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes adta át december 4-én az Országházban. A Szentszék nagykövete 2011-ben megkezdett diplomáciai szolgálatának befejeztével rövidesen elhagyja budapesti állomáshelyét. *Semjén Zsolt* köszönetét fejezte ki a nunciussnak az elmúlt években a Magyarország és a Szentszék diplomáciai kapcsolatának erősítése érdekében végzett munkájáért. A kormányfő helyettese kiemelte, *Alberto Bottari de Castello* működésének legjelentősebb állomásaként tekint arra, hogy 2013-ban aláírhatták a Szentszék és Magyarország közötti megállapodás módosítását. A leköszönő diplomata méltatta Magyarországnak az üldözött keresztények védelmében tett erőfeszítéseit, külön kiemelve hazánk keresztény értékek melletti kiállását. Az eseményen részt vett Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek.

Márton Áron a legnépszerűbb erdélyi magyar

A Transindex erdélyi hírportál szeptember közepétől október végéig tartó négyfordulós versenyt indított Box Populi néven, hogy kiderítsék, olvasóik számára ki a legnépszerűbb erdélyi ma-

gyar. A Box Populi versenyen 109 erdélyi, bányási és partiumi jelöltet indított a szerkesztőség útjára – olyanokat, akikről úgy sejtették, közel állhatnak az olvasóik értékrendjéhez, akiknek életében, gondolkodásában, tetteiben pozitív példát látnak. A jelöltek között olyan nevek voltak, mint Bethlen Gábor, Orbán Balázs, Tamási Áron, Benedek Elek, Kós Károly. A döntőben a nagy mesemondó és a mártír püspök maradt, az október 29-én zárult szavazáson Márton Áron diadalmaskodott.

Búcsú Munkácson

Majnek Antal OFM, a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye püspöke meghívására az egyházmegye papi találkozóján tartott elmélkedést Spányi Antal megyéspüspök Munkácson november 11-én. A búcsú szentmise ünnepi szónoka is a székesfehérvári püspök volt a Szent Márton-székesegyházban. A szentmisén részt vett Mieczysław Mokrzycki lembergi érsek, az Ukrajnai Római Katolikus Püspöki Konferencia elnöke és Stanisław Szyrokoradiuk OFM a Harkov-Zaporizzsai Egyházmegye püspöke.

Hősi halottakra emlékeztek

Százötven éve, 1867-ben alakult meg a császári és királyi hadsereg, egy évvel később a császári Landwehr és a királyi Honvédség. Az első világháborúban az Osztrák–Magyar Monarchia hadseregeiben nyolcmillió katona szolgált és ebből négy év alatt több mint egymillió katona adta életét a közös hazáért. A bécsi székhelyű Militárkanzlei és a Magyar Huszár és Katonai Hagymányörző Szövetség szervezésében a budapesti Szent István-bazilikában ünnepi szentmisén emlékeztek és imádkoztak a két uralkodóra és a hősi halottakra, valamint az Osztrák–Magyar Monarchia minden katonájára.

Elhunyt Konkoly István püspök

Konkoly István nyugalmazott szombathelyi megyéspüspök szentségekkal megerősítve november 20-án délután elhunyt. Konkoly István Kerkaszentmiklóson, mai nevén Tornyiszentmiklóson született 1930. március 5-én. Kispapi éveit a budapesti Központi Papnevelő Intézetben töltötte és a Hittudományi Akadémia hallgatója volt. Kovács Sándor megyéspüspök 1954. június 20-án a szombathelyi székesegyházban szentelte pappá. 1987-ben II. János Pál pápa szombathelyi megyéspüspökké nevezte ki, július 11-én pedig Paskai László bíboros, esztergom-budapesti érsek püspökké szentelte. Konkoly István 2006-ban vonult nyugalomba püspöki szolgálatából.

Vajdasági zsinat

A Nagybecskerekai Egyházmegye első zsinatát 2017 és 2020 között tartják. A zsinati bizottságok első találkozója november 18-án került sor Nagybecskerekben. A találkozó elején Német László SVD megyéspüspök megköszönte a jelenlévőknek, hogy vállalták ezt a nemes, ugyanakkor felelősségteljes feladatot. December 3-án tartották a zsinati előkészítő folyamatokat megnyitó szentmisét, melyre a délvidéki egyházmegye egész területéről érkeztek zárandokok. □

HATÁRON TÚLI EGYHÁZI VEZETŐKET FOGADOTT ÁDER JÁNOS

A világban a lelkes – legyen bármilyen felekezeti – embert és embert is egymáshoz kapcsol, nemcsak égi és földi között közvetít – mondta Áder János köztársasági elnök a határon túli egyházi vezetők tiszteletére adott díszbenedéket hétfőn a Sándor-palotában. Az eseményen az államfőn és a meghívott egyházi vezetőkön kívül részt vett Orbán Viktor miniszterelnök és Kövér László, az Országgyűlés elnöke is.

Köszöntőjében Áder János rámutatott: ezt a kapcsolatot ünnepezték számtalan módon idén a reformáció ötszázadik évfordulóján, és ezt a sorsközösséget erősítik minden esztendő pünkösdjén, a csíksomlyói magyar zárandoklaton. Kiemelte: adventben, karácsony közeledtével természetes a készletesség bennünk, hogy számot vessünk az elmúlt esztendővel.

Ha komolyan vesszük a feladatot, akkor fel kell tennünk a kérdést, hogy közösségeinkért, egymásért is megtettünk-e

mindent, ami szükséges és ami lehetséges – fogalmazott Áder János.

Az államfő az esztendő végéhez közeledve megköszönte a jelenlévő egyházi vezetőknek – és a csak lélekben velük együtt lévőeknek –, hogy munkájukkal a lehetetlenre is mindig, hittel, reménnyel, szeretettel vállalkoztak.

„A szétszórásban az asszimiláció ellen küzdve. A többségi társadalom elfogadását remélve. A csüggedőknek bátorítást adva, bennük a lelket tartva. Az eseteknek valóságos segítséget, támaszt nyújtva” – mondta a köztársasági elnök.

MTI

A találkozón részt vett Orbán Viktor miniszterelnök is

A MAGYAR SZENT CSALÁDRA EMLÉKEZTEK MÜNCHENBEN

Az eredetileg 1326-ban, még Róbert Károly király által alapított Szent György Lovagrend müncheni priorátusa novemberben a Magyarok Világszövetségének elnöke jelenlétében, valamint a 1956-os nemzetőrség több tagjának részvételével Münchenben megkoszorúzta Szent István király és felesége bajor Gizella emléktábláját, amelyet eredetileg Orbán Viktor miniszterelnök kezdeményezésére helyeztek el a Damenstift-templom falán. Ezt követően szimpóziumot tartottak a müncheni magyar főkonzulátuson a bajor–magyar kapcsolatok immár ezer évre visszanyúló történetéről. Képünkön balról jobbra: Merka János atya, a Münche-

ni Magyar Katolikus Missio vezetője, Beata Baroth lovag asszony, Szatmári Tibor, a Szent György lovagrend müncheni priorja, és az 1956-os Magyar Nemzetőrség Passau-i küldöttsége.

Vincze András

A SZENT LÁSZLÓ-ÉV ZÁRÓESEMÉNYE RÓMÁBAN

A Szent László Év római záróeseményeként Veres András győri püspök mutatta be a szent király olaszul és angolul megjelent életrajzát november 23-án délután a Szentszéki Nagykövetség és az Olaszországi Magyar Főlelkészség szervezésében. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke ismertette a Magyarországon idén megtartott emlékvé jelentőségét, kiemelve Szent László király győri kultuszát. László király nemcsak mindmáig az egyik legnépszerűbb szent Magyarországon, de személye összeköti a közép-európai országokat és népeket.

A Velar olasz katolikus kiadó szentekről szóló népszerű sorozatában „San Ladislao Re d’Ungheria. Athleta Patriae – il Paladino della Patria” (illetve angol változatban: „Saint Ladislaus King of Hungary. Athleta Patriae – Champion for the Homeland”) címen megjelent életrajz Kiss Tamás és Medgyesy S. Norbert munkája. A kötetet, melynek kiadását a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága finanszírozta, számos magyarországi és határon túli Szent László ábrázolás illusztrálja.

Németh László olaszországi magyar főlelkész, a kötetek megjelentetésének ötletgazdája bemutatta Szent László olaszországi emlékeit, melyek elsősorban a Magyarországi Mária nápolyi királyné buzgósgának köszönhetőek: közöttük a nápolyi Donnaregina-templom, valamint az assisi Szent Ferenc-bazilika ábrázolásai. Rómában is több emléke található: a Santo Stefano Rotondóban az ő ereklyéit is őrzi a főoltár, míg a Pápai

Magyar Intézet, illetve a Szent István Ház kápolnájában Prokop Péter festményei őrzik alakját.

Az előadás során egy szenzációs bejelentésre is sor került: megkerült Szent László állkapocs-ereklyéje, mely a győri Hermából hiányzik. Németh László atya figyelmét felhívták Antonio Masini 1650-es kiadású Bologna Perlustrata („Bolognai útkalauz”) című könyvére, mely a szentek naptárában június 27-én megemlíti Szent László királlyal kapcsolatban, hogy állkapcsának ereklyéjét a város Szent Jakab-templomában őrzik. Veres András püspök támogatásával Németh atya kapcsolatba lépett a bolognai érsekséggel, valamint az említett templom rektorával, s így – számos ereklye között – rábukkant arra a tékára, melyben, felirattal ellátva a magyar lovagkirály ereklyéje található. Az ereklye hitelességét további tudományos kutatások segítségével ellenőrzik.

(VR)

KÖSZÖNETET MONDUNK TÁMOGATÓINKNAK:

Dr. Benkovic Mária, Németország – 100 EUR; De Crouy-Chanel, Franciaország – 50 EUR; Dr. Rónai Ádám, Németország – 50 EUR.

Az *Életünk* támogatására adományokat a következő számlára lehet befizetni:

SENT MAXIMILIAN KIADÓ
OTP Banka Slovensko, Komárno
IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696
BIC/SWIFT: OTPVSKBX

(Kérjük, hogy az átutalás során tüntessék fel az ADOMÁNY szót.)